

Brüssel, 25. november 2015
(OR. en)

14435/1/15
REV 1

JEUN 109
EDUC 306
SOC 687
EMPL 446

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 23. november 2015

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 13850/15 JEUN 102 EDUC 291 SOC 646 EMPL 424

Teema: Nõukogu resolutsioon, milles käsitletakse noorte julgustamist osaleda poliitilises tegevuses Euroopa demokraatia elluviimisel
– *Nõukogu resolutsioon (23. november 2015)*

Delegatsioonidele esitatakse lisa nõukogu resolutsioon, milles käsitletakse noorte julgustamist osaleda poliitilises tegevuses Euroopa demokraatia elluviimisel, mille nõukogu võttis vastu 23. novembril 2015 toimunud 3428. istungil.

Nõukogu resolutsioon, milles käsitletakse noorte julgustamist osaleda poliitilises tegevuses Euroopa demokraatia elluviimisel

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajad,

TULETADES MEELDE KÕNEALUSE KÜSIMUSE POLIITILIST TAUSTA, NIMELT

1. nõukogu resolutsiooni Euroopa noortevaldkonnas tehtava koostöö uuendatud raamistiku (2010–2018) kohta,¹ milles ühe tegevusvaldkonnana määratakse kindlaks osalemine ja selle eesmärk toetada noorte osalemist esindusdemokraatias ja kodanikuühiskonnas kõikidel tasanditel ning ühiskonnas laiemalt ning milles määratakse kindlaks üldine algatus, milleks on noorte ja noorteorganisatsioonide poliitika kujundamisse, rakendamisse ja järelmeetmetesse kaasamise ja neis osalemise julgustamine ja toetamine pideva struktureeritud dialoogi kaudu noorte ja noorteorganisatsioonidega,
2. nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 20. mai 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu noorte töökava (2014–2015) kohta²,
3. eesistujariigi Luksemburgi poolt 21.–24. septembril 2015 korraldatud ELi noortekonverentsil kindlaks määratud neljanda töötsükli ühiseid soovitusi struktureeritud dialoogi kohta, [täidetakse hiljem]

¹ ELT C 311, 19.12.2009, lk 1–11.

² ELT C 183, 14.6.2014, lk 5–11.

RÕHUTAVAD, ET

4. Demokraatia, pluralism ja kodanikuaktiivsus on Euroopa Liidu põhiväärtused. Nende hulka kuuluvad sellised väärtused nagu sõnavabadus ja sallivus³ ning nende eesmärk on kõikide Euroopa kodanike kaasamine. Demokraatiat ei tohi pidada iseenesestmõistetavaks ning seda tuleb pidevalt säilitada ja toetada.
5. Euroopa noored toetavad üldiselt demokraatlikku süsteemi ja selle esindusorganeid ning usuvad neisse, kuid on kriitilised süsteemi praktilise juhtimise ja selle saavutatud tulemuste suhtes⁴.
6. Neil on sageli üha raskem võtta omaks traditsioonilisi poliitilise osaluse võimalusi, nagu erakonnad ja ametiühingud, kuid nad osalevad suuremaid isiklikke valikuvõimalusi pakkuvates alternatiivsetes vormides, näiteks kampaaniates, petitsioonides, meeleavaldustel ja ühekordsetel üritustel, mille eesmärk on toetada mingit konkreetset asja ning tuntavaid muutusi nende elus⁵.
7. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, eelkõige sotsiaalmeedia, ja nende mobiilne kasutamine annab poliitilistes protsessides osalemiseks ja sellealase teabe saamiseks uusi võimalusi, kiirendab teabe levikut ning alternatiivsete osalusvormide arengut,

³ „Euroopa Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.”

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 2.

⁴ Noorte osalemine demokraatlikus elus – lõpparuanne, London School of Economics, EACEA 2010/03, veebruar 2013.

⁵ Poliitiline osalus ja ELi kodanikuks olemine: noorte taju ja käitumine, EACEA, Euroopa Komisjon, 2013.

TUNNISTAB SEOSSES STRUKTUREERITUD DIALOOGI PROTSESSISIGA, ET

8. Struktureeritud dialoog on Euroopa noortevaldkonnas tehtava koostöö raamistiku vahend noorte kaasamiseks ELi poliitika kujundamisse. Neljanda 18-kuulise töötsükli tulemus, mille üldiseks temaatiliseks prioriteediks oli „noorte võimaluste parandamine, mis käsitleb noorte juurdepääsu poliitikas osalemise õigustele ja selle osaluse olulisust⁶”, tugineb noortega peetavate konsultatsioonide käigus saavutatud tulemustele Itaalia, Läti ja Luksemburgi eesistumisperioodi eel ja ajal ning ka 2014. aasta oktoobris Roomas, 2015. aasta märtsis Riias ja 2015. aasta septembris Luxembourgis toimunud ELi noortekonverentside⁷ tulemustele.
9. Noorte ja poliitikaesindajate dialoogi tulemused kujutavad endast olulist sisendit käesoleva resolutsiooni jaoks, hõlmates noorte, noorsootöötajate ja teiste noortevaldkonna ekspertide vaatepunkte, ning hõlbustavad tõendus põhise ja tõhusa ELi poliitika kujundamist,

LEIAVAD, ET

10. Euroopa Liit toetub noortele, kes on pühendunud demokraatia põhimõtetele ja Euroopa väärtustele.
11. Euroopa poliitika ja poliitika üldiselt peab vastama noorte vajadustele ja püüdlustele. Seetõttu peavad poliitilised küsimused olema läbipaistvad ning neist tuleb teavitada kõiki kodanikke, sealhulgas noori. Huvi tekkimiseks ja poliitikas osalemise hõlbustamiseks peavad noored mõistma kaalul olevaid küsimusi. Poliitikakujundajad erinevatest poliitikavaldkondadest ja poliitikatasanditelt peaksid looma võimalusi noorte osalemiseks sisukates otsustusprotsessides ja need peavad olema mõjusad.

⁶ ELT C 183, 14.6.2014, lk 1.

⁷ Dokumendid 14429/14, 8095/15 ja 12651/15.

12. Poliitikas osalemise kontseptsioon hõlmab ennekõike noorte esindatust esindusdemokraatia struktuurides, s.o osalemist valimistel hääletajatena, valimistel kandideerimist ja osalemist erakondades. Poliitikas osalemine võib samuti toimuda noorte huvide eest võitlevate (noorte)organisatsioonide liikmesuse, poliitiliste silmast silma või internetipõhiste arutelude ning muude arvamust kujundavate ja kultuuriliste väljendusviiside kaudu. Poliitikas osalemine võib toimuda ka kodakondsus- ja inimõigustealase haridustegevuse ning ühiskonnas positiivseid muutusi tekitavate meetmete raames.
13. Poliitilistes protsessides osalemine aitab noortel paremini mõista arvamust kujundavaid protsesse ja erinevaid kaalul olevaid huvisid. Isiklikul tasandil arendab see nende sotsiaalseid oskusi, vastutustunnet, enesekindlust, algatusvõimet, kriitilist meelt ning ka suhtlus- ja läbirääkimisoskust, kompromissivaimu, empaatiavõimet ja austust teiste inimeste arvamuste vastu.
14. Noorte tõhusat ja reaalselt poliitikas osalemise protsessi iseloomustab muu hulgas:
- noorte elu seisukohast tähtsate ja tõelist mõju omavate küsimuste asjakohasus,
 - tavad ja kogemused osalemisel igapäevaelu eri kontekstides, nagu perekond, kogukond, kool, töökoht, noorsootöö ja kohalik elu (poliitiline sotsialiseerimine),
 - poliitikakujundajate arusaadav tagasiside ja järelmeetmed ning
 - kõigi noorte kaasatus ja võrdne juurdepääs, olenemata soost, etnilisest, kultuurilisest, hariduslikust või sotsiaalsest taustast, seksuaalsest sättumusest, vanusest või erivajadustest.
15. Sellega seoses on oluline roll noortepoliitikal, noorsootööl ja noorteorganisatsioonidel, edendades kodanikuaktiivsust ja poliitikas osalemise võimalusi ning ennetades tõrjutust ja vägivaldset radikaliseerumist, eelkõige kohalikes piirkondades, kus noortega tegeletakse avatud noorsootöö ja noortele suunatud teavitustegevuse kaudu.

16. Noorte põhjaliku ja tõhusa osalemise seisukohast on vajalik füüsiline ja vaimne heaolu ning põhivajaduste kaitsmine, sealhulgas haridus- ja koolitusaspektide, tervisega seotud, tööhõive ning majandusliku kindluse ja sotsiaalse integratsiooni aspektide kaitsmine,

PALUVAD LIIKMESRIIKIDEL JA KOMISJONIL NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTE
PIIRES JA ASJAKOHASELT SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESTADES

17. Kehtestada, rakendada või täiendavalt arendada riiklikke, piirkondlikke ja/või kohalikke strateegiaid, programme, struktuure või muid asjakohaseid mehhanisme, et suurendada kõigi noorte, eriti vähemate võimalustega noorte poliitikas osalemist. Nimetatud mehhanismid peaksid olema teadmiste- ja tõenduspõhised, tuginema valdkondadevahelisel koostööl ning hõlmama kõiki asjaomaseid sidusrühmi. Tõhusa osalemise strateegiad peaksid hõlmama sihtrühma kaasamist nii kavandamise, rakendamise, järelevalve kui hindamise etappides. Strateegiad võiksid hõlmata järgmisi prioriteete.

Formaalharidus ja mitteformaalne õpe

18. Soodustada ja edendada valdkondadevahelist koostööd ning formaalharidusasutuste, noorteorganisatsioonide ja noorsootöö pakkujate vahelisi partnerlusi, et töötada välja kodanikuhariduse programmide integreeritud lähenemisviise, kaasates noori, õpetajaid, noorsootöötajaid, vanemaid ja muid asjaomaseid osalejaid.

19. Tugevdada jätkusuutlikke osalemisstruktuure formaalhariduse ja mitteformaalse õppe keskkonnas, et edendada demokraatlike väärtuste ja inimõigustega seotud sotsiaalsete oskuste ja pädevuste arendamist, nagu sõnavabadus ja mitmekesisuse austamine, demokraatlike põhimõtete igapäevase rakendamise kaudu.
20. Edendada selliste organisatsioonide ja/või struktuuride loomist ja arendamist riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, mis esindaksid õpilaste huvisid formaalharidusasutuste ees.
21. Edendada meediapädevuse programmide väljatöötamist, mis edendaksid teabe kriitilise analüüsi suutlikkust praeguses teadmusühiskonnas, ning ka IKT-pädevuse programme, mis arendaksid kasutajate tehnoloogilisi oskusi leida, hallata, hinnata ja luua kasulikku internetipõhist teavet.

Kohalikud ja piirkondlikud osalemisvõimalused

22. Tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike ametiasutustega võimaldada ja hõlbustada selliste osalemisprotsesside väljatöötamist nagu noortenõukogud, et anda noortele võimalus öelda oma sõna kohalikes ja piirkondlikes otsustusprotsessides.
23. Töötada välja ja pakkuda poliitikakujundajatele teavet ja koolitusvõimalusi sobilike ja noortele kohandatud suhtlus- ja osalemismeetodite ning -vahendite kohta, et soodustada noorte suhtes avatust ja vastuvõtlikkust.
24. Kaaluda riiklikke olusid ja riiklikke õigusraamistikke silmas pidades, kas kohalike ja piirkondlike riigiasutuste valimistel on asjakohane langetada valimisiga 16 eluaastale.

Alternatiivsed vormid ja e-osalus

25. Tunnustada ja toetada noori, noorsootööd ja noorteorganisatsioone poliitikas osalemise eri vormide, sealhulgas petitsioonide, meelevalduste ja kampaaniate väljatöötamisel, samuti kultuuri, kunsti ja spordi kasutamist, kuna nimetatud vahendid võimaldavad erinevaid arvamuste avaldamise viise ja pakuvad erinevaid juurdepääsuvõimalusi poliitikas osalemiseks, eriti vähemate võimalustega noorte puhul.
26. Töötada välja noorte poliitikas osalemiseks digitaalseid vahendeid kombineerituna silmast silma elementidega ning töötada välja asjakohaseid koolitusi õpetajatele, noorsootöötajatele, koolitajatele ja võtmeisikutele, kes töötavad formaalhariduse ja mitteformaalse õppe keskkonna eri sihtrühmadega, et jõuda noorteni kõikidel tasanditel; tunnustada ja kaasata olemasolevaid noorsooteabe kanaleid ja noorsooteabe pakkujaid Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil.
27. Hõlmata noorte valdkond Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia rakendamisse, käsitledes selliseid teemasid nagu digitaaluskused ja digitaalne asjatundlikkus, interneti turvalisem kasutamine ja võitlus sellise ebaseadusliku sisu vastu nagu rassism, ksenofoobia ja üleskutsed vägivallale.

Dialoog poliitikakujundajatega

28. Toetada asjakohastel juhtudel teabe- ja suhtlusprotsesse ning vahendeid, mis võimaldaksid noortel mõista ja omastada avalikku poliitikat, rõhutades noorte jaoks olulisi aspekte ning kasutades tõhusalt erinevaid meediavahendeid ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat.
29. Uurida ja laiendada kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil võimalusi dialoogi pidamiseks noorte ning kõikidesse noori mõjutavatesse poliitikavaldkondadesse kuuluvate poliitikakujundajate vahel.

30. Julgustada noorte osalemist valimistel ja sellistes esindusdemokraatia formaalsetes struktuurides nagu erakonnad, et erakondadel oleks suurem huvi koostada noorte vajadustele vastavaid poliitilisi ettepanekuid.
31. Toetada noortele mõeldud teabekampaaniaid ja üritusi nii kohalikel, piirkondlikel, riiklikel kui Euroopa valimistel, kasutades interaktiivseid internetipõhiseid ja voogedastusvahendeid ning ka esmakordsetele valijatele ja vähemate võimalustega noortele suunatud spetsiaalseid teavitusprogramme.
32. Töötada kõikidel valitsustasanditel välja otsustuskultuur, mis toetaks noorte juhitud alt-üles osalemisprotsesse ning oleks avatud mitteametlikele noortealgatustele.
33. Edendada noori toetavaid ELi programme, nagu Erasmus+, ja tagada, et need toetaksid:
- noortesõbraliku teabe levitamist noori mõjutavate praeguste poliitiliste arengusuundade kohta kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil,
 - noortele suunatud teabekampaaniate elluviimist riiklike ja Euroopa valimiste ajal,
 - noorte huvisid esindavate ning sellealast lobitööd tegevate noorte toetusplatvormide ja noorteorganisatsioonide loomist ja arendamist,
 - selliste operatiivteabe pakkujate kaasamist nagu riiklikud noorte teavitusstruktuurid ja Euroopa platvormid, nagu ERYICA, EYCA, Eurodesk ja Euroopa Noorteportaal ning
 - piiriüleseid noortealgatusi ja struktureeritud dialoogi.

Noorsootöö ja noorteorganisatsioonid

34. Toetada ja täiendavalt arendada spetsiaalselt kohandatud noorsootöö algatusi, mis keskenduvad kodanikuharidusele, inimõigustealasele haridusele ning kultuuride- ja religioonidevahelisele haridusele, kasutades mitteformaalset õpet ja vastastikkuse meetodeid, et toetada noorte integreerimist ühiskonda ning võidelda äärmuslike suundumuste, vägivaldse radikaliseerumise ja vihkamist õhutavate avalduste vastu; kasutada häid tavasid, mis tulenevad sellistest olemasolevatest noortepoliitika valdkonna koostöövõrgustikest nagu Euroopa noortepoliitika teadmiskeskus (EKCYP) ja noorte osaluskeskus SALTO.
35. Tugevdada noorsooteabe pakkujate suutlikkust, et võimaldada poliitikas osalemise võimalusi käsitleva teabe levitamist eelkõige organiseeritud noorteliikumistesse või noorteorganisatsioonidesse mittekuuluvatele noorte seas,

KUTSUVAD KOMISJONI ÜLES

36. Tegema kättesaadavaks teabe, mis käsitleb häid tavasid ja liikmesriikide projektide edulugusid Erasmus+ programmi kontekstis seoses algatustega, mille eesmärk on noorte poliitikas osalemine; võtma arvesse teisi sellealaseid teadusuuringuid ja algatusi ning levitama nende tulemusi.
37. Koostama kokkuvõtliku aruande kättesaadavatest, muu hulgas Euroopa noorteadlaste ühenduse teadusuuringutest e-osaluse ning digitaalmeedia ja internetipõhiste erinevate vahendite kohta, samuti analüüsima seda, kuidas noored nimetatud vahendeid kasutavad, et saada ülevaadet olemasolevatest ja tõhusatest meetodikatest.

38. Määratlema noorsootöö ning mitteformaalse ja informaalset õppe erilist rolli kodanikuaktiivsuse ja noorte osalemise soodustamisel mitmekesises ja sallivas ühiskonnas, samuti vägivaldset käitumist tekitada võiva tõrjutuse ja radikaliseerumise ennetamisel.
 39. Avaldama kergesti juurdepääsetavate kommunikatsioonivahendite kaudu noortele kohandatud teavet, mis selgitaks ja/või seletaks arenguid eelkõige noori mõjutavates erinevates ELi poliitikates ja ELi otsustes, et muuta need läbipaistvaks ja arusaadavaks.
-

POLIITILINE TAUST

1. Euroopa Liidu toimimise leping, mille artiklis 165 on sätestatud, et Euroopa Liidu tegevusega püütakse „ergutada noori osalema Euroopa demokraatias”.
2. ÜRO lapse õiguste konventsioon, milles on kirjeldatud laste ja noorte õigus vabalt väljendada oma seisukohti kõigis neid puudutavates küsimustes.
3. Komisjoni 28. aprilli 2015. aasta teatis Euroopa julgeoleku tegevuskava kohta, milles märgitakse, et noorte osalusel on võtmeroll vägivaldse radikaliseerumise ennetamisel, edendades Euroopa ühiseid väärtusi, toetades sotsiaalset kaasatust ning suurendades vastastikust mõistmist ja sallivust.
4. Euroopa Liidu haridusministrite 17. märtsi 2015. aasta Pariisi deklaratsioon kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamise kohta hariduse kaudu.
5. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 20. mai 2014. aasta reolutsioon noorte sotsiaalset kaasamist hõlmava struktureeritud dialoogi protsessi ülevaate kohta, milles märgiti, et 1. juulist 2014 – 31. detsembrini 2015 kestva 18-kuulise töötsükli üldine prioriteet on noorte võimaluste parandamine, mis käsitleb noorte juurdepääsu poliitikas osalemise õigustele ja selle osaluse olulisust.

6. Brüsselis, 27.–30. aprillil 2015 toimunud teise Euroopa noorsootöökonventsiooni avaldus, mille kohaselt osalemine on noorsootöö üks peamisi põhimõtteid, kuna konventsioonis ollakse veendunud, et noorsootöö arendamisega saab edasi minna vaid siis, kui noored osalevad algusest peale aktiivselt kõikidel tasanditel, nii Euroopa, riiklikul, piirkondlikul kui kohalikul tasandil.

**NOORTEVALDKONNA EUROOPA STRUKTUREERITUD DIALOOGI PRIORITEET
AJAVAHEMIUKS 1. JAANUAR 2016 – 30. JUUNI 2017**

Noortevaldkonnas on välja kujunenud eesistujariigi koostöö avalik-õiguslike asutuste ja noorte vahelise struktureeritud dialoogi kontekstis. Noortevaldkonna struktureeritud dialoogi alase Euroopa koostöö üldiseks temaatiliseks prioriteediks ajavahemikul 1. jaanuarist 2016 kuni 30. juunini 2017 on „võimaldamine kõikidel noortel osaleda mitmekesises, ühendatud ja kaasavas Euroopas – eluks valmis, ühiskonnaks valmis”. Nimetatud teema kajastab ELi noortevaldkonna ühisaruannet ning selles on võetud arvesse järgmise eesistujariikide kolmiku korraldatud eelkonsultatsiooni etapi käigus saadud tagasisidet. Nimetatud teema on ühiseks jooneks, mis tagab jätkuvuse ja järjepidevuse kolme eesistujariigi töös, kooskõlas Euroopa Liidu noorte töökavaga (2016–2018).

NOORTEVALDKONNA EUROOPA STRUKTUREERITUD DIALOOGI PÕHIMÕTTED
AJAVAHEMIKUKS 1. JAANUAR 2016 – 30. JUUNI 2017

1. Struktureeritud dialoogi valdkonnas tehtava kolme eesistujariigi vahelise koostöö lihtsustatud 18-kuulist struktuuri tuleks säilitada ja edasi arendada, et tagada üldise temaatilise prioriteedi järjepidevus ja võimaldada riiklikel tööühemadel noortega peetavatel konsultatsioonidel aega paremini planeerida.
2. Protsessis osalevate noorte esindatuse ja mitmekesisuse parandamiseks tuleks üldisest prioriteedist mõjutatud erinevate sihtrühmadeni jõudmisel teha täiendavaid jõupingutusi, kasutades sealhulgas internetipõhiseid konsultatsioone koos silmast silma kohtumistega, erinevaid väljendusviise ühendavaid meetodeid ning kohalikke konsultatsioone, kaasates kohalikke valitsusväliseid organisatsioone, noorte (teabe)organisatsioone, kohalikke asutusi ja riiklikke tööühmi.
3. Struktureeritud dialoogi tulemuste kvaliteedi rikastamiseks peaksid konsultatsioonidel ja vajaduse korral ELi noortekonverentsidel osalema üldisest prioriteedist mõjutatud noorsootöötajad, noorteksperdid, akadeemilised eksperdid, professionaalsed noorteteenuste pakkujad ja asjakohased noorteorganisatsioonid.
4. Struktureeritud dialoogi tulemuste järelmeetmete hõlbustamiseks peaks eesistujariikide kolmik andma selgitavas märkuses või mõne muu kommunikatsioonivahendi abil konsultatsiooniprotsessis ja ELi noortekonverentsidel osalenud noortele teada, millises ulatuses nõukogu ja komisjon on struktureeritud dialoogi lõplikud tulemused tsükli kolmandas etapis arvesse võtnud.

5. Struktureeritud dialoogi tõhusa mõju tagamiseks peaks eesistujariikide kolmik vajaduse korral kaasama teisi ELi osapooli nagu Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon.
 6. Järgmise eesistujariikide kolmiku tsükli (1. juuli 2017 – 31. detsember 2018) üldine prioriteet tuleks määrata kindlaks enne selle ametiaja algust ning see tuleks enne vastuvõtmist õigeaegselt esitada konsulteerimiseks noortele ja riiklikele tööühmadele.
-